

Az orsz. Erdészeti Egyesület

1868-ik évi debreczeni közgyűlése.*)

(Vége.)

Második ülés September 23-án.

Elnök: Wagner Károly egyesületi másodalelnök; jegyző: Bedő Albert egyesületi titkár.

Felvétetett ismét a Papi Balogh Péter ur által indítványozott erdészeti kistűkörre kitüzendő pályázat tárgyalása. A vitában az indítványozón kívül résztvettek: az elnök, Girsik János, Molnár Ágoston, Nagy György és Récesy Pap Albert. Határoztatott, hogy 200 ftnyi pályadij tűzessék ki egy erdészeti kistűkörre mely az erdők befolyását jelentőségét minden tekintetben, — az erdők ápolását tenyészését használatát kezelését és megvédését különös tekintettel az alföldre, röviden szabatosan és népszerű nyelven a nép számára adja elő. —

Miután Ruttner Antal az első ülésben az erdészeti törvényjavaslat 114. §-nak módosítására nézve tett, s a közgyűlés által mai ülésre tárgyalás végett kitüzött indítványát visszavonta, ennek tárgyalása elmaradt.

Felvétetett az 5-ik thema mely így szól:

A közlekedési eszközöknek kilátásban lévő nagyobb-szerű szaporodása következtében, minő épületi és szerszámfák számíthatnak kelendőségre és kivitelre.

E kérdés — a mi igen természetes — a jelen volt erdőbirtokosokat nagyban érdekelte, hozzá is szólottak többen de csak is kérdezőleg, a felvilágosítást a szakemberektől várván; ezek azonban nagyon tartózkodólag és kitérőleg nyilatkoztak; az egészből meglátszott, a mit amugy is tudtunk, hogy a mi szakembereink eddig csak producensek voltak s csak annyi fát vágattak a mennyinek véletlenül vevője akadt; — pedig ez nagy baj, s a legtöbb erdő csekély jövedelme abban gyökeredzik, hogy az erdész nem kereskedő; nem törődik avval hogy terményeinek vevőt és piacot keressen, s ha a vevő a házhoz nem jön, a fa ott kor-

*) L. „Erd. Lapok“ 1868. XI füzet 477. oldal.

hadhat az erdőn. De ez így tovább nem mehet, az erdőbirtokosok joggal követelhetik, hogy erdészeik a viszonyok által lehetővé tett legnagyobb jövedelmet teremtsék ki az erdőből; s az erre nem képes erdészeket a haladó ipar s a fejlődő korszellem elgázolja; másrészt felteszszük, hogy az erdőbirtokosok is emberileg gondolkozzván, módját fogják lelteni, hogy miként kellessék erdészeik érdekét tulajdon érdekeikkel méltányosan összekötni hogy erdeik a lehető legnagyobb jövedelmet hajthassák.

Miután némelyek e kérdés megvitatására az idő rövidege miatt el nem készülhettek, Molnár Ágoston indítványára elhatároztatott hogy ezen tárgy a jövő 1869-ki közgyűlésre ismét kitűzessék.

Ezután a 6-ik thema vétetett fel:

Bihar, Szabolcs és szomszédmegyék homokos kopár területeinek befásítására eddig tett kísérletek, az alkalmazott egyes fánemekre nézve minő eredményt szolgáltatottak és mily fánemek volnának e célra még ajánlhatók a faiskolákban és műkertekben ez irányban netalán tett észleletek nyomán?

Bevezette e kérdést Török Pál, előadván hogy a debreczeni határban tett tapasztalatok szerint, a kopár homokos terek befásítására legalkalmasabb az akác. —

Láng Gábor a homokbuczkák befásítása körül Szabolcs megyében tett 12 évi érdekes tapasztalatait adja elő: szerinte a kocsános tölgy a homokon igen jól tenyészik, de nem a buczkák száraz sovány tetőin, hanem csak a lapályos mélyedésekben, a hová a nedvesség összegyűl; a buczkák tetőire ültetett tölgy csemeték csak sinylődtek s egy pár év múlva ki veszték. — Az akác tenyésztése a homok buczkák silány részein egyszerű vetés után nem sikerült, a csiráztatott maggal való vetés sem mutatott kellő eredményt; de midőn a porhanyított talajban csiráztatott maggal, kapásnövényekkel felváltott sorokban történt a vetés, akkor az ertés tökéletesen sikerült, mert a kapás növények megkapálása folytán a talaj lazított és az akác sorok a gyom elnyomása ellen biztosítva voltak, a miből kitűnt hogy kellő eljárás mellett az akác a legsilányabb homokon is jól tenyészik. — Az erdei fenyűvel tett kísérletekből kitűnt, hogy az úgy vetés mint ültetés után a futóho-

mokon jól tenyészik, mely fanem mellett, még azon jó tulajdonsága is szól, hogy a talajt igen javítja. — A futóhomok befásítására alkalmas fanem még a bálványfa, különösen elégtükenysége, mély gyökérzete, kitünő sarjadzó képessége és gyors növése miatt. E fanem ellen szól azon körülmény, hogy fiatal hajtásai majdnem minden télen lefagynak, de ezen hátrány e fanem acclimatisálása által elenyészhet. —

Molnár Ágoston tulajdon tapasztalásai szerint a könnyű homok befásítására egyedül az akácot ismeri el alkalmasnak.

Hozzá szólott még e tárgyhoz ismételve Láng Gábor, Ruttner Antal és Molnár Ágoston.

Tárgyaltatott ezután a 7-ik thema:

Minő tapasztalatok tétettek a tölgy sarjerdők kezelése körül Debreczen vidékén, és kivihető-e itt és mi módon az ezen erdőüzemmel kapcsolatba hozható cserkéreg nyeres?

Blaschek Frigyes. Gróf Károlynak van Szabolcs megyében egy 12 éves fordában kezelt 253 holdnyi csererdeje; tapasztalás szerint ezen vágások holdanként 2 öl vargafát s ezen kívül 10 rakás ágfát adnak. (Vargafa alatt értetik a kéreg hántásra alkalmas rudfa, melyet egész hosszában ölbe szoktak rakni.) Egy hold csererdőnek jövedelme a következő:
Bevétel: 2 öl vargafáról lehántott kéreg, (a hántást a vevő eszközli)

ölenként 6 ft. 50 krjával 13 ft. — kr.

2 öl hántott tűzifa 16 ftjával 32 ft. — kr.

10 rakás ágfa a 2 ft. 20 ft. — kr.

összes bevétel 65 ft. — kr.

kiadás:

2 öl vargafa levágása a 1 ft. — kr. 2 ft. — kr.

10 rakás ágfa vágása a — 20 kr. 2 ft. — kr.

kezelési költség . 1 ft. — kr. 1 ft. — kr.

összes kiadás 5 ft. — kr.

tisztajövedelem 60 ft. — kr.

melyből évenként és holdanként 5 forint esik. —

Török Pál. Debreczen városa erdeiben a kéreghántás csak ujjabb

időben kezdetett meg, s így ez irányban kevés tapasztalati adatot terjeszhet elő. A forda 14 évben allapítottatott meg. A cserkéregnek Debreczenben nagy kelete van, melyért a tímárok 10 mérfdnyire is elmennek. Debreczenben egy öl vargafáról hántott kéreg 8 ft. 90 kral kelt el. *)

Latinák. Eger vidékén a cserkéreg mázsája 2 forinton kél, s Görmörmegyében egy szekér nedves cserkéreg (mintegy 10 mázsa) ára 8 ft.

Bedő Albert. A Rajna vidékéről értesíték a m. k. földmivelési ministeriumot, hogy ott 3—400000 mázsa cserkéreg biztós vevőre találna, ha oda helybe szállítva mázsánként 3 forintért ezüst pénzben adatnék, minthogy ezen áron ott a legjobb cserkéreg kapható; ezen árért azonban egy mázsa cserkéregtet magyarországból oda állítani lehetetlen. — Idehaza aránylag jó ára van a cserkéregnek um: Pesten 1 ft. 80 kr., 2 ft. 20 kr., 2 ft. 50 kr.; Bécsben 3 ft.—3 ft. 50 kr.

Krivácsi Elek: Eszmetársulás folytán figyelmezteti a közgyűlést hogy szőlős vidékeken a hársfának hántás végett való tenyésztése sarjerdőben rendkívüli jövedelmet ad. Így Arad vidékén egy csomó, szőlő kötözésre használató háncsért, mely alig nyom két fontot 2 forintot adnak; s ilyen hárs erdő 15—20 éves fordában kezelve holdanként 100—140 forintot is jövedelmez.

A napirend további tárgyát képezé a debreczeni erdők kezelését illető eszmecsere, melyet t. olvasóinkkal az E. L. tavalyi évfolyamának 12-ik füzetében terjedelmesen közöltünk.

Ülés után Debreczen városa vendégelé meg fényesen az egyesület összes tagjait a nagy erdőn, s ebéd után a lövész egylet szíves meghívása folytán számosan czéllövéssel tölték az időt, míg a többiek a künn levő előzékeny polgársággal való társalgásban találtak kellemes szórakozást.

Harmadik (zár) ülés September 24-én.

Wagner Károly az első ülésben nyert megbízás folytán előadja, hogy **Ruttner Antal** tagtársnak az erdei szolgálmat megváltását tár-

*) Blaschek és Török erdőmester urak igen leköteleznék szakközönségünket ha azon, vargafa ölnök nevezett primitív mérték átlagos méreteit, köbtartalmát s az arról átlagosan nyert cserkéreg köbtartalmát és súlyát közzétenni sziveskednének, s egyuttal a kéreg hántás körül ott divatozó gyakorlati eljárását is leírnák. Szerk.

gyazó értekezletét átvizsgálta s azt helyesnek találván az egyesület közlönyében való kinyomatásra ajánlja. —

Elnök jelentvén hogy a községi erdők tárgyában a k. belügyminis-
teriumhoz intézendő fölterjesztés vázlatát, a mint az első ülésben határoztattott a titkár elkészíté. A közgyűlés ezen fölterjesztés megvizsgálását és végleges megállapítását az igazgató választmányra bizza,

Az első ülésben kiküldött költségvetési bizottság, mely egyszerűsmind a múlt évi számadások megvizsgálásával is megbízott, eljárásáról jelentést tesz, melyből kitűnik hogy a számadások rendben találtattak; minek folytán a titkárnak mint számvivőnek az absolutorium megadatott. Az előterjesztett jövő évi költségvetés pedig, melyben a bevételek 3950 ftra a kiadások pedig 3220 forintra rugnak, helyben hagyatott. —

A bizottmány jelentéséből értesült a közgyűlés, hogy az előbbi évekből származó tagsági díjak hátraléka 3759 ftot tesz, mely nagyrészt be nem hajtható. Erre nézve határozatott hogy ezen összegnek az egyesületi ügyvéd közreműködésével való behajtása az igazgató választmányra bizzassék, felhatalmaztatván ez utóbbi, hogy a végképen be nem hajtható összegeket a számadásból kitörülje. E tárgyhoz szólottak Kovács Lajos és Girsik János.

Elnök azon kérdésére hogy nem kíván-e valaki még valami indítványt tenni, Z a c h á r J ó z s e f azon kérdést teszi hogy mi történt azon pénzzel mely a késmárki közgyűlés adakozásából, egy a Kohlbacli völgyben, ezen közgyűlés emlékére felállítandó vas-emléktáblára összegyűlt. Mire a titkár azon megnyugtató feleletet adja, hogy az említett közgyűlésen gyűjtött 44 ft, a késmárki takarékpénztárból ez idén a pestibe tétetett át, s már eddig 68 fra szaporodott; melyből még alig lehet emléktáblát felállítani; egyébaránt czélszerű volna eziránt a kassai gyűlésen határozni, hol a késmárki gyűlés látogatói talán számosabban lesznek mint Debreczenben, mely indítványt a közgyűlés helyesléssel fogadta.

Z a c h á r J ó z s e f a közgyűlés derűtsége közt indítványozza hogy az Egyesület oda hatni törekednék, hogy az erdőbirtokosok erdészeiket jobban fizessék. A közgyűlés ezen indítványt mint hatáskörébe nem tartozót elvetette.

Miután a jegyzőkönyv hitelesítésével Haske Emil és Kádár István tagok megbizattak, elnök a gyűlést a következő szavakkal fejezte be:

Tárgyalásainkat végezve mielőtt a jelen közgyűlést bezárnám még egy pár szót bátorodom a t. közgyűléshez intézni.

Ha vissza pillantunk közgyűlésünk szerény működésére a kellemesen leélt három nap alatt, mindenikünk azt fogja érezni, hogy az eredmény korántsem felel meg azon jó akaratnak, azon buzgó törekvésnek, mely keblünket hevíti s minket e közgyűlésre vezetett; megnyugtat azonban azon öntudat, hogy megtettünk mindent a mi gyöngye erőnkéből telt; vigasztal azon jó hit, hogy mind azokat kikkel közelebről érintkezni szerencsések valánk az egylet üdvös céljáról és rendeltetéséről meggyőzőnünk sikerült, s mindeniköbken ügyünknek, tehát a közjónak is egy egy apostolát leltük fel.

Egyesületünk több közgyűlésén volt már szerencsém résztvehetni, de nem észleltem azt, hogy gyűlésünk minden tagja egyenként és összesen az illetők részéről nagyobb figyelemmel, előzékenységgel, szívességgel, kitüntetéssel s egyenes magyar vendégszeretettel fogadtatott volna mint sz. k. Debreczen városában. Mindezen megtiszteltetés nem az egyeseket, hanem ezek mindenikében egyesületünket, mint a nemzeti vagyion egyik nagy fontosságu részének ápolóját s így, a hazai közjólét egyik szerényen működő előmozdítóját illeti.

Legkedvesebb kötelességemet teljesítem, midőn minden tagtársam szeméből és szívéből olvasva indítványozom, hogy e közgyűlés alkalmával egyesületünk irányában tanusított legszivesebb fogadtatásért őszinte és forró köszönetünket jegyzőkönyvileg fejezzük ki.

E köszönet első sorban illeti Debreczen sz. k. városát mint mélyen tisztelt háziurunkat; második sorban e nemes város tekintetes hatóságát mint irányunkban Debreczen sz. k. város képviselőjét, ki páratlan megnyerő jószívűségével, egyenes jó indulatával és szakunk iránti érdektségével mindnyájunk szívét megnyeré; harmadik sorban egyenként e nemes város azon tisztelt lakóit, kik vendégszerető hajlékaikat számunkra oly készséggel megnyiták, kik bemünket figyelmök és szívességek annyi jeleivel elárasztottak. —

Minden közgyűlés lelke az ügyvezetőség: nem mulaszthatjuk el ennek irányában is hálás köszönetünket nyilvánítani, s mindnyájokat biztosítani, hogy a debreczeni szép napok és jó emberek emlékünkből örökké élni fognak.

Részemről fogadja a t. közgyűlés legbensőbb köszönetemet az irántam tanusított elnezésért, s engedje remélnem hogy jövőre új tapasztalatokkal gazdagodva Kassán ismét találkozandunk.

Mire Kovács Lajos Debreczen városa főpolgármestere eként válaszolt.

Tekintetes Országos Erdészeti Egyesület! Kedves kötelességemnek ismerem Debreczen városa közönsége nevében őszinte örömet nyilvánítani a felett, hogy az igen tisztelt egyesület közgyűlését városunk kebelében tartani méltóztatott; más részről hálás köszönetemet kifejezhetni az iránt, hogy az igen tisztelt Egyesület s ennek tagjai, jóakaratu tanácsadásukkal, utasításaikkal s nézeteikkel minket, mint terjedelmes erdő tulajdonosait, az erdészet terén gyűjtött ismereteik kincsével megajándékozni sziveskedtek.

Ha az egyetemes vagy egyéni elfogadás netalán némely hiányt szenvedett, ez irányban elnezésért esedezem; legyenek meggyőződve, hogy bennünk a jóakarát, a szivélyesség épen nem hiányzott.

Isten az egyesületet minddadtig éltesse, míg forrón szeretett kedves hazánknak él, melynek anyagi érdekei előmozdítását tűzte ki fő céljául; a haza pedig éljen mindég! (Élénk éljenzés).

Ugyanazon nap délután nyitattott meg a debreczeni gazdasági egyesület által az orsz. fels. gazdasági tanintézet belső épületében rendezett gazdasági kiállítás; képviselve volt itt még pedig, minden bőven és jelesen mit a mezőgazdaság és ipara legtágasb értelemben előállítani képes, gyönyörködtünk a sok szép dohányban, gyümölcsben, szőlőben, de semmi sem lepett meg annyira, mint a debreczeni kertészeti egyesület által kiállított egy- és kétéves alma- és körtefa csemeték: a kétévesek 6—8 láb magasak és $\frac{3}{4}$ —1 hüvelyk vastagok, e mellett egyenesek mint a gyertya, kérgök sima és fényes, gyökérzetök tökéletes és oly gazdag mint egy Meduza fő. Rendkívüli példányok — gondolám — ezek, s csak

a kiállítás diszitésül kerestettek ki, azonban az ellenkezőről győződtem meg; kíváncsiságom ugyanis ki vitt a kertészeti egyesület kerjébe, mely 28 holdra terjedhet; fáradságom bőven ki lett pótolva az által a mit itt szemléltem, — a kiállításban látott 2 éves csemete példányok itt széltiltben láthatók, gyönyörű növényzet kitünően szakavatott szorgalmatos kezekkel ápolva és a legjobb talaj által éltetve, a tavalyi forró nyár után is oly képet nyujta, melynek párját gyümölcsfaiskolában — bátran kimondom — Magyarországon nem találni; a ki kétkedik ám nézze meg, fáradságát e minta faiskola szemlélése dusan fogja jutalmazni.

Az államerdészek kiképzése Poroszhonban.

A porosz k. pénzügyminister által 1864 február 7-én kiadott rendelet

Közli Lazár Jakab.

1. §. Mindazok, kik mint kezelő tiszték (erdészek, főerdészek sat.) királyi szolgálatba fölvételni kívánnak háromszoros vizsgát kötelesek letenni u. m. 1) az erdész-növendéki vizsgát, 2) a vizsgát az erdőtudományokból és 3) az erdészeti állammvizsgát.

2. §. A vizsgákra való kiképzés három uton történik: előkészítő foglalkozás által az erdőn, az erdészeti tudományok rendszeres tanulmányozása és végre, gyakorlati tapasztalások szerzése által az erdőkezelés minden ágában.

3. §. Királyi erdő szolgálati pályára csak az bocsáttatik a ki

1. valamely porosz gymnásiumban, vagy első rangu reáliskolában az érettségi vizsgát letette s különösen a mennyiségtanból föltétlenül kielegitő osztályzatot nyert.

2. 23 évesnél nem idősebb.

3. Ki erős, egészséges s az erdei szolgálat fáradaimait győző testalkattal, főleg pedig jó szemmel s éles hallással bir.

4. Ki fedhetlen erkölcsi magaviseletéről és

5. kiképeztetési költségeinek fedezhetéséről magát igazolja.